

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. z 2001 nr 11 poz. 84) obowiązuje od 15 lutego 2002 roku i zastępuje obowiązującą od 1963 roku ustawę o substancjach trujących (Dz.U. z 1963 roku nr 22 poz. 116). W ustawie tej zgodnie z art. 2 ust. 2 substancje i preparaty niebezpieczne to takie, które zaklasyfikowane są do co najmniej jednej z poniższych kategorii:

- 1) substancje i preparaty o właściwościach wybuchowych,
- 2) substancje i preparaty o właściwościach utleniających,
- 3) substancje i preparaty skrajnie łatwo palne,
- 4) substancje i preparaty wysoce łatwo palne,
- 5) substancje i preparaty łatwo palne,
- 6) substancje i preparaty bardzo toksyczne,
- 7) substancje i preparaty toksyczne,
- 8) substancje i preparaty szkodliwe,
- 9) substancje i preparaty żrące,
- 10) substancje i preparaty drażniące,
- 11) substancje i preparaty uczulające,
- 12) substancje i preparaty rakotwórcze,
- 13) substancje i preparaty mutagenne,
- 14) substancje i preparaty działające szkodliwie na rozrodczość,
- 15) substancje i preparaty niebezpieczne dla środowiska.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że obowiązek zwrotu opakowań do sprzedawcy nie dotyczy opakowań wszystkich substancji/preparatów niebezpiecznych. Zgodnie z Ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych - Dz.U. z 2001 nr 63 poz. 638, art. 10 i 17, obowiązek ten odnosi się jedynie do sześciu, spośród ww. piętnastu kategorii substancji/preparatów niebezpiecznych.

Są to:

- substancje/preparaty bardzo toksyczne,
- substancje/preparaty toksyczne,
- substancje/preparaty rakotwórcze kategorii 1 lub 2,
- substancje/preparaty mutagenne kategorii 1 lub 2,
- substancje/preparaty działające szkodliwie na rozrodczość kategorii 1 lub 2,
- substancje/preparaty niebezpieczne dla środowiska.

Warto wiedzieć, że powyższe sześć kategorii substancji/preparatów niebezpiecznych oraz bardzo toksyczne i toksyczne środki ochrony roślin zostały nazwane wspólnym pojęciem środków niebezpiecznych w art. 2 Ustawy o zmianie ustawy o odpadach i innych ustaw (Dz.U. z 2003 nr 7 poz. 78). Uwaga! Środków niebezpiecznych (sześć kategorii + toksyczne i b. toksyczne środki ochrony roślin) nie należy mylić z substancjami/preparatami niebezpiecznymi (piętnaście kategorii).

**Oto jak najprościej rozpoznać
czy dana substancja/preparat należy do jednej z sześciu ww. kategorii
czyli czy ich opakowanie podlega obowiązkowi zwrotu do sprzedawcy**

W Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 2. września 2003 r. (Dz.U. z 2003 nr 171 poz. 1666) zostały określone szczegółowo kryteria i sposoby klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych, zgodnie z którymi substancje/preparaty klasyfikowane jako bardzo toksyczne, toksyczne, rakotwórcze kategorii 1 lub 2, mutagenne kategorii 1 lub 2, działające szkodliwie na rozrodczość kategorii 1 lub 2 i szkodliwe dla środowiska mają następujące oznakowanie:

- **Substancje/preparaty bardzo toksyczne:** T+ oraz co najmniej jedno z oznaczeń: R26, R27, R28, R39, R39/26, R39/27, R39/28, R39/26/27, R39/26/28, R39/27/28 lub R39/26/27/28.
- **Substancje/preparaty toksyczne:** symbol T oraz co najmniej jedno z oznaczeń: R23, R24, R25, R39, R48, R39/23, R39/24, R39/25, R39/23/24, R39/23/25, R39/24/25, R39/23/24/25, R48/23, R48/24, R48/25, R48/23/24, R48/23/25, R48/24/25 lub R48/23/24/25.
- **Substancje/preparaty rakotwórcze kategorii 1 lub 2:** symbol T oraz co najmniej jedno z oznaczeń R45 lub R49.
- **Substancje/preparaty mutagenne kategorii 1 lub 2:** symbol T oraz oznaczenie R46.
- **Substancje/preparaty działające szkodliwie na rozrodczość kategorii 1 lub 2:** symbol T oraz co najmniej jedno z oznaczeń R60 lub R61.
- **Substancje/preparaty niebezpieczne dla środowiska:** symbol N oraz co najmniej jedno z oznaczeń R50, R52, R53, R54, R55, R56, R57, R58, R59, R50-53, R51-53 lub R52-53.